

KABINET HAVEL - Úsvit v Čechách

cyklus diskusí s kritickou reflexí současné české společnosti

listopad 2008 - listopad 2009

www.usvitvcechach.cz

ČESKÁ KULTURA/ČESKÉ UMĚNÍ

o obrazu české společnosti v kulturních a uměleckých projektech

17. června 2009 18:30 hod. Divadlo Husa na provázku

hosté: Marta Smolíková, Jan Vávra, Petr Oslzlý

moderátoři: Barbara Gregorová a Tomáš Mozga

Úsvit v Čechách - Diskuse o naší společnosti očima studentů VŠ

V brněnském Divadle Husa na provázku probíhá až do listopadu cyklus diskusních pořadů nazvaný Úsvit v Čechách. I osmý z večerů, které se uskutečňují jednou měsíčně v rámci projektu Kabinet Havel, vám přiblíží studenti Masarykovy univerzity v Brně.

Kultura coby spotřební zboží

Martina Pelcová - studentka Masarykovy univerzity - Mediální studia a žurnalistika, Sociologie

Poslední předprázdninová diskuse nevybočila z již zaběhnutého schématu. Večer zahajovala hrstka členů strany Moravané okupující bránu Divadla Husa na provázku. Jakmile návštěvníci minuli transparenty Stop etnocidě a Úsvit v Čechách - na Moravě tma?, čekaly je v Kongresovém sálu židle okolo stolu s přichystanými sklenicemi vína, mezi něž tentokrát přibyla i voda.

O tom, že Milan Knížák a Jan Kraus neprijedou, se vědělo předem, kdo je však nahradí, zjistili diváci až na místě. Potlesk nakonec zazněl pro odborníci na kulturní politiku a management Martu Smolíkovou, iniciátora hnutí Za Česko kulturní Jana Vávru a stěžejní osobnost experimentálního divadla Petra Oslzlého.

Vládne zde cynismus a apatie

Jaká je tedy současná česká kultura? „Obecně panuje povědomí, že jsme kulturně bohatý národ, současný provoz však na očích příliš není,“ nastínila Smolíková. Stejně jako v minulé debatě o vědě i nyní hosté zdůrazňovali důležitost konfrontace se zahraničím.

Mezi umělecké nomády zařadili diskutující například bratry Formany, divadelní studio Farma v jeskyni či dvojici Skútr. Nezapomnělo se ani na Entropu, která zahýbala světovými médii. Výměna názorů mezi Oslzlým a Smolíkovou skončila konstatováním, že celá kauza odhalila ostudnou nezkušenost a amatérismus státu v nakládání s uměním. „Stát podceňuje investice do kultury a propagaci. Raději ani nemyslím na to, co by bylo možné v kulturní sféře provést se všemi těmi miliony, které stála olympijská kandidatura Prahy,“ posteskla si Smolíková.

V české kultuře vládne cynismus a apatie. „Proč se o současných kauzách nepišou hry, proč se o nich netočí filmy?“ napomínal umělec Oslzlý. Neschopnost přímo formulovat palčivé otázky současnosti si Češi nesou z předrevolučního období. „Umělci by se měli rozcitlivět vůči své době,“ radil Oslzlý. Pochvalu v tomto směru sklídila činnost uměleckých skupin Podebal či Guma guar.

Stojíme-li před hrozícím kulturním bankrotem, může za to etický úpadek a nefunkční občanská společnost. „Blbá nálada se vrací jako bumerang, lidé nemají chuť se zapojovat do dění a podílet se na rozhodování,“ nastiňoval Vávra důvody vzniku jeho hnutí. V podobných seskupeních vidí Smolíková

záblesky snahy nesmířit se se současným stavem. „Lidé musí dát najevo zájem. Politiky kultura nezajímá, protože si myslí, že nezajímá občany.“ Co tedy Čechy oslovuje?

„Konzum,“ odpověděl Oslzlý. „Byla rekonstruována divadla i domy umění, ale není to nic proti tomu, kolik za poslední dobu vyrostlo nákupních středisek. Konzum vstupuje i do umění. Kultura se stává zbožím.“ Češi pak reagují na ta díla, která se jim nejagresivněji cpou pod nos. „Všichni známe Kateřinu Brožovou, ale Jiří Bělohlávek nám nic neříká. Přitom je tento dirigent světovou hvězdou,“ připomenula Smolíková rčení, že doma není nikdo prorokem, zatímco se sklenice vína na stole postupně prázdnily.

Neplodná diskuse s diváky

Diskutéři zmiňovali projekty, které je v poslední době zaujaly. Přenosy z metropolitní opery, dokument Občan Havel, Rusalka Státní opery v Praze. Moderátoři nechali na připravené otázky odpovídat postupně všechny hosty, přesto se nejvíc prostoru dostalo Smolíkové, která nabídla zajímavý úhel pohledu skrz kulturní instituce. Naopak trestuhodně nevyužitý zůstal manažer kulturního časopisu A2 Vávra, který mohl debatě ulehčit od intelektualismu Oslzlého a zabrousit také do mladé alternativní scény, která zůstala opomenuta. K publiku promlouval alespoň tričkem s výchovným sloganem Kdo si čte, nezlobí.

Do diskuse kromě moderátorů, kteří by se pro příště měli méně držet připravených bodů a více rozvíjet nařuknutá témata, vstupoval také jeden z účastníků. Byl však napomenut, že dostane prostor posléze. Ten mu nakonec uzmul příslušník strany Moravanů. Využil pozornosti, aby dal vědět o svých aktivitách, ale spíše než sympatie vzbudilo jeho proklamování útisku moravských umělců mezi ostatními pobavené úsměvy.

Diskuse s diváky tedy plodná nebyla, mnozí z poslouchajících se navíc během posledních minut zvedli k odchodu, aby stihli představení, které na debatu navazovalo. Hrála se Ubohá Rusalka bledá v režii zmiňovaných bratří Formanů. Diváci tak měli šanci pocítit stav dnešního českého umění na vlastní kůži.

***

Všichni známe Kateřinu Brožovou, ale Jiří Bělohlávek nám nic neříká. Přitom je tento dirigent světovou hvězdou.

Cyklus diskusí s kritickou reflexí současné české společnosti probíhá od listopadu 2008 do listopadu 2009. Pořádají jej Masarykova univerzita (MU), Divadlo Husa na provázku a Dialog centrum, o. s., pod patronací Václava Havla a záštitou rektora MU Petra Fialy. Vstup zdarma, vstupenky si lze vyzvednout a rezervovat v pokladně, e-mail: vstupenky@provazek.cz. Z dalšího programu: Česká role (17. 11.), Epilog - Česká vize (19. 11.), začátky vždy ve 20 hodin. Dnešními studentskými reflexemi cyklus na stránkách LN končí.

Poznámka: text zveřejněn 23. června 2009 v Lidových novinách

[http://www.lidovky.cz/kultura-coby-spotrebni-zbozi-d22-
/ln_noviny.asp?c=A090623_000060_ln_noviny_sko&klic=232171&mes=090623_0](http://www.lidovky.cz/kultura-coby-spotrebni-zbozi-d22-/ln_noviny.asp?c=A090623_000060_ln_noviny_sko&klic=232171&mes=090623_0)